

Tüketici Hukuku

İkinci El Araç Alımında Ayıplı Mal ve Km Düşürme

Gizli ayıp iddiasında ispat, başvuru mercii ve seçimlik haklar.

Güncelleme: 10 Eylül 2026

01 Satıcının sıfatı neden önemlidir?

İkinci el araçta arıza veya geçmiş hasar ortaya çıktığında önce satışın tüketici işlemi olup olmadığı belirlenir. Mesleki veya ticari amaçla satış yapan bir işletmeden kişisel kullanım için alınan araçla, iki özel kişi arasındaki satış aynı kurallara tabi olmayabilir. İlkinde tüketici mevzuatı, diğerinde Türk Borçlar Kanununun satış hükümleri öne çıkar.

Bu ayırım başvuru mercii, süreleri ve ispat kurallarını etkiler. Aracın ikinci el olması satıcının bütün sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Ancak yaşa ve kullanıma bağlı olağan yıpranma ile satış sırasında bulunması gereken niteliklerin eksikliği birbirinden ayrılmalıdır.

02 Ayıp ve kilometre düşürme iddiası

Satışta bildirilen özelliklerin bulunmaması, gizlenen ağır hasar veya kilometreyle ilgili gerçeğe aykırı bilgi ayıp değerlendirmesine konu olabilir. Alıcının satın alırken bildiği ve kabul ettiği bir eksiklik ile sonradan öğrenilen durum aynı değildir. Satış ilanı, yazışmalar ve ekspertiz raporunun kapsamı bu nedenle önemlidir.

Kilometre iddiasında tek bir ekran görüntüsü yerine muayene, servis ve bakım kayıtlarının tarih sırasıyla karşılaştırılması gerekir. Kayıt hatası ihtimali ile bilinçli müdahale ayrılmalıdır. Arızanın satıştan önce var olup olmadığı, kullanım sırasında mı geliştiği ve araç değerine etkisi teknik inceleme gerektirebilir.

03 Hangi talepler ileri sürülebilir?

Tüketici işleminde koşulları varsa sözleşmeden dönme, bedel indirimi, ücretsiz onarım veya ayıpsız misliyle değişim seçimlik hakları gündeme gelir. Seçilen hakkın uygulanabilirliği ve kanundaki orantısızlık hükümleri ayrıca değerlendirilir. İkinci el ve belirli özellikteki bir araçta değişimin fiilen mümkün olup olmadığı önem taşır.

Özel kişiler arasındaki satışta da ayıba karşı sorumluluk hükümleri vardır; fakat tüketici işlemindeki her kural aynen uygulanmaz. Onarım gideri, değer farkı ve zarar taleplerinin aynı kaybı iki kez karşılamaması gerekir. Talebin açık belirlenmesi hem karşı tarafa bildirimde hem dava hazırlığında önemlidir.

04 Bildirim, delil ve süreler

Türk Borçlar Kanunu kapsamındaki satışlarda gözden geçirme ve ayıbı uygun zamanda bildirme yükümlülüğü önemlidir; gizli ayıp öğrenildiğinde gecikmeden bildirim yapılması değerlendirilmelidir. Tüketici satışlarında ise özel koruyucu hükümler uygulanır. Bütün araç satışları için tek bir bildirim süresi söylenemez.

Tüketici mevzuatında genel sorumluluk süresi iki yıldır; ikinci el satışlarda sorumluluk bir yıldan az kararlaştırılamaz. Ağır kusur veya hileyle gizlenen ayıplarda özel hükümler vardır. Bu nedenle “ikinci el araçta her durumda bir yıl” veya “iki yıl geçince bütün haklar biter” şeklindeki genellemelerden kaçınılmalıdır.

05 Başvuru öncesi hazırlık

Aracı kapsamlı onarıma sokmadan önce mevcut durumun belgelenmesi yararlı olabilir. Güvenlik için acil onarım gerekiyorsa fotoğraflar, servis tespitleri, değişen parça bilgileri ve faturalar saklanmalıdır. Gerektiğinde mahkemeden delil tespiti istenmesi değerlendirilebilir; sadece taraflardan birinin hazırlattığı raporla yetinilmeyebilir.

Tüketici uyuşmazlığında talep tutarına göre başvuru yılındaki hakem heyeti sınırı kontrol edilir. Tüketici mahkemesine giden uyuşmazlıklarda dava şartı arabuluculuk ve istisnaları incelenir. Dolandırıcılık gibi bir suç iddiası ise ayrıca ceza hukuku koşullarıyla değerlendirilir; şikâyet para iadesini otomatik sağlamaz.

Belge kontrol listesi

- Satış sözleşmesi, ilan ve yazışmalar
- Ödeme dekontu ve ekspertiz raporu
- Servis, bakım ve muayene kayıtları
- Ayıp bildirimi ve onarım belgeleri

Sık sorulan sorular

Ekspertiz yaptırdıysam hiçbir hakkım kalmaz mı?

Hayır. Raporun kapsamı, ayıbın fark edilebilirliği ve satıcının açıklamaları birlikte incelenir. Bilinen eksiklik ile gizlenen durum aynı değerlendirilmez.

Aracı hemen tamir ettirebilir miyim?

Güvenlik önceliklidir. Bununla birlikte onarım öncesi durumu ve masrafları belgelemek, gerekirse delil tespiti seçeneğini değerlendirmek ispat bakımından önemlidir.

Kilometre düşürme her durumda dolandırıcılık mı?

Ceza sorumluluğu için fail, bilgi ve kast gibi unsurlar ayrıca araştırılır. Hukuki ayıp sorumluluğu ile suçun oluşumu farklı değerlendirmelerdir.

İkinci elde süre her zaman bir yıl mı?

Hayır. Bir yıl tüketici mevzuatındaki ikinci el satışlar için asgari sorumluluk sınırıdır. Sözleşme, genel süre ve hile hükümleri ayrıca incelenir.

Kaynaklar ve mevzuat

[6502 sayılı Kanun m.8-12, 68, 73/A](#)

[Türk Borçlar Kanunu m.219-231](#)

[Ticaret Bakanlığı: tüketici soruları](#)

Bu makale genel bilgilendirme içindir; kişiye özel hukuki görüş veya sonuç garantisi içermez. Uygulanacak hükümler olayın koşullarına ve işlem tarihine göre değişebilir.